

[Finansministeren]

hensyn til vel erhvervede rettigheder og opsparede forventninger, som man kunne i situationen.

Derfor håber jeg, at den velvilje, jeg har mødt under førstebehandlingen her, kan omsætte sig i, at forslaget bliver vedtaget, men, som flere ordførere har været inde på, selvfølgelig vedtaget i den sammenhæng, det nu er tænkt i, nemlig med regeringens forslag til skatteomlægning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 94:

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 1990.

Af Finansudvalget.

(Fremsat 21/4 93 i betænkning fra Finansudvalget).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til anden (sidste) behandling sattes til forhandling under ét.

*Forhandling***Kim Behnke (FP):**

Det er jo nærmest et ritual, at Folketinget skal behandle statsrevisorernes endelige betænkning over statsregnskabet for et finansår.

Også i år er det Fremskridtspartiets holdning, at de penge, der blev brugt i 1990, var alt for mange. Det har vi søgt at ændre, både da finanslovaftalen for 1990 blev indgået i løbet af året, og særlig i forbindelse med tillægsbevillingsloven.

Men nu er tingene endeligt regnskabsaflagt, og derfor er det jo blot at konstatere, at sådan gik 1990.

Derfor indstiller vi, som det fremgår af betænkningen, til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets tekst vedtoges uden afstemning.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 324:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion. (Udvidelse af lønrefusions- og befordringsordningen m.v.).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen).

(Fremsat 19/5 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Anne-Marie Meldgaard (S):**

Det lovforslag, vi skal behandle nu, er en opfølgning af praktikpladsforliget af 20. november 1992, altså en justering af lovforslag nr. L 104.

Indholdet af forslaget er ikke Folketinget ubekendt, idet vi brugte megen tid i Uddannelsesudvalget mellem anden- og tredjebehandlingen og ikke mindst ved tredjebehandlingen her i salen den 18. december 1992.

Socialdemokratiet forsøgte dengang at få støtte til 2 ændringsforslag, som var identiske med indholdet i dette lovforslag, hvor det for det første foreslås, at kommuner og amtskom-

[Anne-Marie Meldgaard]

muner modtager lønrefusion og befordringstilskud i forbindelse med skoleophold for elever i de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser.

For det andet udvides AER's bestyrelse med to medlemmer. Den ene plads går til kommunerne og amtskommunerne, så de får en plads hver mod i dag at skulle dele en. Den anden plads går til FTF.

Formålet med forslaget er selvfølgelig at styrke indsatsen for at forbedre praktikpladssituationen og vil forhåbentlig medføre, at amter og kommuner så vil opfylde de forpligtelser, de har i forhold til at ansætte ordinære elever i social- og sundhedsuddannelserne.

Så da jeg tidligere har talt varmt for netop disse to forslag, skal det være mig en sand fornøjelse på Socialdemokratiets vegne at anbefale forslaget til hurtig vedtagelse.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Da mit partis ordfører, fru Pia Christmas-Møller, ikke kan være til stede, vil jeg på vegne af Det Konservative Folkeparti meddele, at der da er nogle principielt gode ting i forslaget, både hvad angår kommunernes og amtskommunernes omfattelse af ordningen, og også hvad angår repræsentanterne i bestyrelsen.

Men regeringen har jo lagt det op som en del af den store pakke, og forslaget rummer også et par finansieringsproblemer i relation til 1993, så Det Konservative Folkeparti vil selvfølgelig se det i forbindelse med den store helhed.

Anders Mølgaard (V):

Som bekendt gennemførte vi jo så sent som i december 1992 en større revision på AER-området. Vi var i Venstre med i forliget, og det har vi naturligvis tænkt os at holde.

Nu er det jo meget vigtigt at motivere til at ansætte flere unge som elever, og derfor er vi principielt meget positive over for forslaget om at inddrage social- og sundhedsuddannelserne i lønrefusionsordningen. Men vi er samtidig betænkelige ved initiativer, der øger de offentlige udgifter og måske også risikerer at øge byrderne for bl.a. det private erhvervsliv. Men det får vi jo rig lejlighed til at studere nøjere under udvalgsarbejdet.

Ebba Strange (SF):

De ændringer af loven om Arbejdsgivernes Elevrefusion, der her foreslås, har SF's fulde opbakning. Som fru Anne-Marie Meldgaard kunne berette fra Folketingets talerstol for et øjeblik siden, var det jo nogle af de forslag, vi drøftede, da vi havde loven til behandling i december sidste år. Og vi synes, at det, der her bliver foreslået, er klare forbedringer.

Jeg håber, at det første, jeg har hæftet mig ved, nemlig forslaget om at inddrage social- og sundhedsuddannelserne, kan inspirere kommunerne til at få skaffet de praktikpladser, som det er helt nødvendigt at vi får på det her område. For hvis vi ikke får skaffet praktikpladserne, kan vi jo altså heller ikke udvide antallet af uddannelsespladser. Og vi ved alle sammen, at der er brug for de unge mennesker, der tager disse social- og sundhedsuddannelser, og vi ved, at der er masser af unge mennesker, der gerne vil have dem. Så jeg håber, at forslaget kan være et incitament for kommunerne og amterne til at få skaffet elevpladser.

Jeg er også tilfreds med, at man foreslår at sætte både en repræsentant for kommunerne og en for amtskommunerne ind i AER's bestyrelse. Jeg har ladet mig fortælle, at det har kostet mange diskussioner mellem de to organisationer at finde ud af, hvem der nu skulle have den ene plads, som Folketinget havde afsat til dem. Derfor synes jeg, det er en god måde at løse den gordiske knude på, så meget mere som det fra SF's side hele tiden har været ønsket også at få en FTF-repræsentant ind i AER's bestyrelse. Nu får vi så løst begge problemerne på én gang.

Så får vi den lidt større AER-bestyrelse, som vi i efteråret diskuterede om det nu var hensigtsmæssigt eller ej at have. Men altså hellere have en lidt større bestyrelse og så få imødekommet de meget berettigede ønsker om repræsentation, der er. Det er SF's holdning, så det støtter vi også helhjertet.

Vi lover en hurtig udvalgsbehandling af dette forslag.

Jan Køpke Christensen (FP):

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at Fremskridtspartiet hele tiden har været imod denne lønrefusions- og befordringsordning. Så det kommer nok ikke bag på nogen – heller ikke i dag – at det, der bl.a. ligger i dette forslag, og som vi ikke er overordentlig vilde med, er, at

[Jan Kørpe Christensen]

kommunerne og amtskommunerne nu skal til at have hvert sit medlem af bestyrelsen for Arbejdsgivernes Elevrefusion. I dag har de ét fælles medlem, som det er sagt. I øvrigt skal FTF også have et medlem.

Jeg vil gerne udtrykke min afstandtagen fra den aldersapartheid – vil jeg kalde det – der ligger i forslaget, idet aldersgrænsen for nyvalg til bestyrelsen foreslås sat ved det 67. år. Denne aldersapartheid må Fremskridtspartiet naturligvis tage afstand fra.

Et væsentligt aspekt ved sammensætningen af bestyrelsen er, at den offentlige sektor ifølge forslaget vil komme til at besætte 6 ud af 16 pladser. Dette overstiger de offentlige arbejdsgiveres andel af AER-bidraget. Dansk Arbejdsgiverforening har tilkendegivet sin utilfredshed med netop dette. Det er efter vor opfattelse forståeligt, specielt hvis DA ikke har været orienteret om dette forhold. Dette bedes ministeren kommentere.

Forslaget vil medføre en ekstraudgift på 190 mio. kr., som fordeles med 175 mio. kr. til lønrefusion og derudover 15 mio. kr. til befordringstilskud. I Fremskridtspartiet har vi fået oplyst, at de private arbejdsgiveres andel heraf vil være i størrelsesordenen 65-70 mio. kr. Det fremgår imidlertid ikke af bemærkningerne til lovforslaget, at de privates andel er i den størrelsesorden. Ministeren bedes derfor kommentere, dels hvad grunden er til, at dette ikke er nævnt i bemærkningerne, og dels om Dansk Arbejdsgiverforening har været konsulteret; hvis ikke, bedes det oplyst hvorfor.

Generelt mener Fremskridtspartiet, at såfremt man ønsker at bruge flere midler til udvidelse af lønrefusionen, befordringsordningen, ville det være rimeligt, at de økonomiske ressourcer hertil også blev fundet inden for de eksisterende bevillinger. Det er skuffende, at regeringen ikke har evnet at finde de økonomiske ressourcer inden for de eksisterende bevillinger. Spørgsmålet er – og det kan ministeren så oplyse – om regeringen har ønsket eller søgt at finde økonomiske ressourcer inden for disse eksisterende bevillinger.

Vi har i Fremskridtspartiet som nævnt oprindeligt været imod lovgivning om Arbejdsgivernes Elevrefusion og befordringsordningen. Det er og bliver en ekstra udgift for de amtskommunale eller kommunale kasser. Derfor er vi negative over for forslaget. Vi forstår

udmærket, at kommuner og amter protesterer imod disse ekstra økonomiske byrder. Vi var ikke med til at gennemføre det, og vi mener stadig væk, at man burde have set det ud fra et helt andet aspekt. Vi mener ikke, det hjælper noget, at man på denne måde presser de offentlige arbejdsgivere til at tage flere unge i job. Vi synes, at det er fornuftigt, at der kommer flere af de unge i job, men vi tror bare ikke, at der kommer flere unge ind i den kommunale og amtskommunale sektor, for der bliver jo ikke flere arbejdstimer af, at man presses til at modtage flere unge.

Som også den konservative ordfører var inde på, er der ikke økonomisk basis for dette forslag, og derfor vil vi som udgangspunkt udtrykke vores skepsis over for lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Man skulle jo tro, at hr. Jan Kørpe Christensen var blevet repræsentant for Dansk Arbejdsgiverforening.

Jeg vil gerne spørge hr. Jan Kørpe Christensen: Mener hr. Jan Kørpe Christensen, at Dansk Arbejdsgiverforening skal have en slags vetoret med hensyn til, hvad et folketingsflertal beslutter? En ting er, at vi får henvendelser – det får vi jo fra en lang række organisationer – der udtrykker det ene og det andet og det tredje. Men efter min opfattelse er det da os som politikere, der skal foretage en vurdering og ikke henvise til, at det mener Dansk Arbejdsgiverforening, og så skal vi rette os efter det. Jeg ved ikke, om det er det, hr. Jan Kørpe Christensen mener, men sådan forstod jeg hans indlæg.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Nu er det jo således, at uanset om det er Dansk Arbejdsgiverforening, eller om det er LO for den sags skyld, så har vi taget de positive aspekter op, uanset hvilke organisationer vi taler om. Vi tager ikke hensyn til, hvem det er, der kommer til os med deres indvendinger. Men når vi tilfældigvis er enige, i dette tilfælde med Dansk Arbejdsgiverforening – det kunne lige så godt have været med LO – så fremfører vi også de synspunkter, vi er enige i. Og det er vi altså her. Vi er 100 pct. enige i Dansk Arbejdsgiverforenings indvendinger.

Dorit Myltoft (RV):

Overordnet er formålet med loven om Arbejdsgivernes Elevrefusion at sikre det nødvendige antal praktikpladser, så princippet om vekseluddannelser kan siges at være fulgt. Det er et princip, som Det Radikale Venstre helt hjertet støtter. Vi støtter initiativer, der kan holdes fast på disse uddannelsesstyper.

I forbindelse med aktiveringsforliget blev der netop peget på opgaver inden for pleje- og omsorgssektorerne, og i forlængelse heraf er det fornuftig politik også at sikre de nødvendige uddannelsespladser inden for disse sektorer. Jeg ser det foreliggende lovforslag som en mulighed for, at kommuner og amtskommuner tilskyndes til at oprette praktikpladser og øge antallet af elevansættelser. For de unge er der afgørende forskel på at være på f.eks. et plejehjem som en del af et uddannelsesforløb i modsætning til at være samme sted som led i et beskæftigelsesprojekt. At det åbenbart kan lade sig gøre, uden at arbejdsgiverbidraget øges, nævner jeg som en positiv gevinst ved at gennemføre forslaget.

Ud fra et ligestillingssynspunkt er det positivt, at det i loven slås fast, at reglerne i lov om ligestilling mellem mænd og kvinder ved besættelse af visse bestyrelsesposter i den statslige forvaltning også gælder bestyrelsen for Arbejdsgivernes Elevrefusion. Ud fra et ligestillingssynspunkt kunne jeg dog samtidig ønske, at social- og sundhedsuddannelserne ikke opfattes som pigeuddannelser. Der er i høj grad brug for, at kommuner og amtskommuner vil opfordre drengene til at søge ind på uddannelserne.

Det Radikale Venstre støtter det foreliggende lovforslag og vil medvirke til en hurtig udvalgsbehandling.

Merethe Due Jensen (KRF):

Dette lovforslag er et led i denne regerings indsats for de unge, og vi kan derfor tilslutte os forslaget, fordi det vil virke fremmende på praktikpladssituationen.

Men jeg er ikke ovenud lykkelig for, at der er tale om oprettelse af praktikpladser i det offentlige system. Det ville være bedre, hvis det kunne lykkes for os at få de unge placeret på det private arbejdsmarked, men for de unges skyld går vi positivt ind for lovforslaget.

Vi har bemærket, at der, til trods for at der er tale om en merudgift på 190 mio. kr., ikke skal ændres ved det nuværende arbejdsgiverbidrag.

Jeg vil også pege på, at en udvidelse af bestyrelsen med to kommunale repræsentanter forrykker balancen, og det vil vi egentlig gerne se nærmere på under udvalgsbehandlingen.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil gerne først takke for den overvejende positive støtte, der har været til lovforslaget her. Hvis jeg har forstået det rigtigt, er det faktisk kun Fremskridtspartiet, som på forhånd vil være imod at søge den løsning, som forslaget her stiler imod, men jeg er helt klar over, at der er partier, som ønsker at se finansieringsspørgsmålet i sammenhæng med de økonomiske drøftelser i øvrigt. Da regeringen jo ikke har lagt skjul på, at dette er et led i det samlede udspil og et af de beskæftigelsesfremmende initiativer, har jeg fuld forståelse for det, og jeg går ud fra, at vi i det videre arbejde, også under udvalgsarbejdet, kan få afklaret nogle af disse spørgsmål.

Til fru Ebba Strange vil jeg sige, at det er jo rigtigt, at vi har en forventning om, at vi med denne tilskudsordning kan øge antallet af praktikpladser og dermed også uddannelsespladser, og som det i øvrigt er sagt af flere, har vi jo i høj grad behovet.

Jeg vil sige til fru Merethe Due Jensen, at vi med den kampagne, som vi har igangsat netop nu for at skaffe flere praktikpladser, stiler imod, at vi i høj grad også får dem i den private sektor. Men når det drejer sig om den type uddannelser og uddannelsessøgende, som vi her taler om, må det nødvendigvis være i den offentlige sektor, at pladserne skal fremskaffes, for sådan er det jo, når man taler om social- og sundhedsuddannelserne. Men vi skal selvfølgelig sørge for, at der er en rimelig balance imellem denne type uddannelse og praktikpladser.

Jeg gør mig håb om, at vi med initiativet her kunne gøre et yderligere indhug i den kø af unge, som står og venter på at få en uddannelse, og her på et område, hvor der faktisk er brug for flere uddannede.

Jeg vil ikke gå ind i enkeltheder på nuværende tidspunkt, men stille mig til rådighed under udvalgsarbejdet med at uddybe de spørgsmål, som også er rejst her i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 325:

Forslag til lov om ændring af lov om uddannelsesopsparing. (Afskaffelse af fremtidig oprettelse og præmiering).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen).

(Fremsat 19/5 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Frank Jensen (S):

Forslaget her er et led i regeringens samlede reformprogram »En ny start« eller »Ny kurs mod bedre tider«, som det jo hedder.

Den præmiering, som blev indført i 1986 af uddannelsesopsparing, havde jo til formål at fremme den private opsparing på et område, hvor vi jo ved, der også kan være brug for, at man sparer op. Grunden til, at det var nødvendigt at fremme opsparingen igennem det specielle incitament at give en statslig præmiering, var jo den kombination af et skattesystem, der ikke ligefrem fremmede opsparingen, men gjorde det modsatte, nemlig fremmede låntagningen, og så et inflationsniveau, som kan siges at hæmme baggrunden for en vækst i den private opsparing.

Det, der er baggrunden for lovforslaget her, er, at dette behov ikke eksisterer længere. På inflationssiden kan man sige, at vi i dag i Danmark har den laveste inflation i hele Europa med en procentsats på omkring 1. Og sigtet med det skattereformlorslag, som regeringen i

går lagde frem til behandling her i folketings-salen, er jo det modsatte af det tidligere skatte-systems, nemlig ikke at fremme låntagningen, men at der er samme beskatning af renteafkast og af de fradrag, man har på renterne.

Derfor kan vi fra Socialdemokratiets side støtte dette lovforslaget fra regeringen, og vi kan også støtte den del af forslaget, som har til hensigt at begrænse de offentlige udgifter. Det var jo noget, som oppositionen i går efterlyste fra regeringens side, at vi må have initiativer, der mindsker udgifterne på det offentlige budget. Her kan siges at være et klækkeligt bidrag til en formindskning af de offentlige udgifter, idet man har beregnet, at man frem til 1997 kan begrænse de offentlige udgifter med 230 mio. kr. Derfor ser vi selvfølgelig også frem til, at oppositionen kan se, at der også fra regeringens side er lagt besparelsesforslag frem i den samlede reformpakke.

John Vinther (KF):

Lad det være sagt med det samme, at vi i Det Konservative Folkeparti ikke kan lide dette lovforslag. Vi har den principielle holdning til uddannelse, at det først og fremmest er en investering for det enkelte individ, og som en konsekvens heraf synes vi også, at det er positivt, at det enkelte menneske – eller dets forældre – sparer op til uddannelse.

Den ordning, vi har i dag med præmiering – eller man kan måske også kalde det en ekstra bonus for opsparinger – er et ekstra incitament for uddannelsessøgende til at spare op til egen uddannelse. Det synes vi er en værdifuld ordning, der bør bibeholdes, og derfor kan vi naturligvis heller ikke støtte lovforslaget.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det virkelig er regeringens hensigt, at der her skal lovgives med tilbagevirkende kraft. Det er jo det, der reelt er tale om, når man med dette lovforslag standser præmieringen af eksisterende konti. Så griber man ind i de forudsætninger, som de pågældende personer har haft for at gå ind i ordningen. Er det virkelig regeringens hensigt? Og hvis det er det, mener regeringen så ikke, at man anstændigvis burde udbetale det opsparede beløb plus den præmie, der tilkommer den enkelte, således at man i det mindste afbøder virkningen af den tilbagevirkende kraft?